

ปัจจัยด้านเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถ
ในการควบคุมพฤติกรรมที่มีต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิต
ระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*
FACTORS OF ATTITUDES, SUBJECTIVE NORMS, AND PERCEIVED BEHAVIORAL
CONTROLS ON THE INTENTION TO BECOME ENTREPRENEURS AMONG
THE UNDERGRADUATES FROM THE FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL
SCIENCES, BURAPHA UNIVERSITY

ปวีณา แจ่มประจักษ์, สุธิดา แจ่มประจักษ์*

Paweena Changprachak, Suthida Changprachak

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี ประเทศไทย

Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University, Chonburi, Thailand

*Corresponding author E-mail: suthida@buu.ac.th

*Tel: 064-853-6559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และ 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของปัจจัยดังกล่าวต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิต จำนวน 400 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นเพื่อให้ครอบคลุมทุกสาขาวิชา เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีระดับเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก โดยเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ปัจจัยทั้งสามมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตั้งใจผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์สูงสุด ($r = .71$) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรทั้งสามสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการได้ ร้อยละ 57.8 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

รองลงมา คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และเจตคติ ตามลำดับ สะท้อนว่า นิสิตกลุ่มนี้มีความตั้งใจสูงแม้ไม่มีพื้นฐานทางธุรกิจโดยตรง มหาวิทยาลัยจึงควรเสริมความมั่นใจผ่านกิจกรรมจำลองธุรกิจและระบบพี่เลี้ยงศิษย์เก่า เพื่อขับเคลื่อนความตั้งใจสู่การเป็นผู้ประกอบการจริง

คำสำคัญ: ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ, เจตคติ, การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง, การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม, ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

Abstract

This quantitative study aimed to: 1) Examine the levels of attitudes toward entrepreneurship, subjective norms, perceived behavioral control, and entrepreneurial intention; and 2) Analyze the relationships and predictive power of these factors on entrepreneurial intention among undergraduate students in the Faculty of Humanities and Social Sciences at Burapha University. The sample consisted of 400 undergraduate students selected through proportionate stratified random sampling to ensure representation across all academic programs. The research instrument was a five-point Likert-scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.96. Data were analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation, and inferential statistics, namely Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis. The findings revealed that the students demonstrated high levels of attitudes toward entrepreneurship, subjective norms, perceived behavioral control, and entrepreneurial intention. Among these factors, attitudes toward entrepreneurship showed the highest mean score, whereas perceived behavioral control had the lowest. All three factors were positively correlated with entrepreneurial intention at a statistically significant level. Perceived behavioral control showed the strongest correlation with entrepreneurial intention ($r = .71$). The results of the multiple regression analysis indicated that the three variables jointly explained 57.8% of the variance in entrepreneurial intention. Perceived behavioral control was the strongest predictor, followed by subjective norms and attitudes toward entrepreneurship, respectively. These findings reflect that the students in this group possessed strong entrepreneurial intention despite lacking a direct business background. Therefore, the university should enhance students' confidence through business simulation activities and alumni mentoring programs to further develop entrepreneurial intention into actual entrepreneurial behavior.

Keywords: Entrepreneurial Intention, Attitude, Subjective Norms, Perceived Behavioral Control, Theory of Planned Behavior

บทนำ

การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) มีบทบาทสำคัญในการสร้างงานและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจในยุคแห่งดิจิทัลที่มีความผันผวนสูง (Digital Disruption) อย่างไรก็ตาม ตลาดแรงงานไทยประสบปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างทักษะของบัณฑิตกับความต้องการของนายจ้าง ข้อมูลสถิติของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ไตรมาส 4 ปี พ.ศ. 2567 ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มผู้ว่างงานที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ กลุ่มเยาวชนอายุ 20 - 24 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตจบใหม่ (สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2568) และเป็นกลุ่มผู้ว่างงานสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีจำนวนถึง 1.53 แสนคน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2567) ภาพการณดังกล่าวส่งผลกระทบแนวทางการประกอบอาชีพของบัณฑิตเปลี่ยนบทบาทของบัณฑิตจาก “ผู้หางาน” ไปสู่ “ผู้สร้างงาน” (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2566)

จากข้อมูลเบื้องต้นนี้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการสร้างอาชีพที่หลากหลายเพื่อรองรับกลุ่มบัณฑิตจบใหม่เหล่านี้ ซึ่งหนึ่งในแนวทางการสร้างงานสร้างอาชีพ คือ การเป็นผู้ประกอบการ ด้วยเหตุนี้เองแนวทางการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education) จึงได้รับการผลักดันอย่างต่อเนื่องในระดับนโยบาย โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการคิดเชิงผู้ประกอบการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งมุ่งเน้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมและบริการมูลค่าสูง มหาวิทยาลัยบูรพาในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ดังกล่าว จึงมีนโยบายในการผลิตบัณฑิตให้มีทักษะผู้ประกอบการผ่านการบูรณาการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า งานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยทางด้านจิตวิทยาต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนิสิตสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีอยู่จำกัด เนื่องจากนิสิตกลุ่มนี้มักถูกมองว่าขาดพื้นฐานด้านธุรกิจเมื่อเทียบกับสายบริหารธุรกิจหรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งที่นิสิตกลุ่มนี้มีต้นทุนทางความรู้ด้านภาษา วัฒนธรรม และความเข้าใจในมิติทางสังคม ซึ่งสามารถต่อยอดสู่ธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีศักยภาพ ข้อจำกัดดังกล่าวส่งผลให้เกิดช่องว่างทางการวิจัยในการอธิบายปัจจัยเชิงจิตวิทยาและสังคมที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ด้วยเหตุนี้การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior - TPB) ของ Ajzen, I. เป็นกรอบแนวคิดหลัก เนื่องจากเป็นแบบจำลองทางจิตวิทยาที่ได้รับการยอมรับและใช้อธิบายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างกว้างขวาง โดยทฤษฎีระบุว่าความตั้งใจเชิงพฤติกรรมเกิดจาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ เจตคติ (Attitude Toward Behavior) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norms) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) (Ajzen, I., 1991) การวิจัยมุ่งวิเคราะห์ระดับของตัวแปรทั้ง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร รวมทั้งตรวจสอบอำนาจการทำนายของปัจจัยดังกล่าวที่มีต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน

อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพบัณฑิตให้สามารถก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสนับสนุนเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและนโยบายการอุดมศึกษาในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
5. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ที่สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มุ่งศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของปัจจัยด้านเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่มีต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตระดับปริญญาตรี ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ของ Icek Ajzen

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 4,201 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2568) ประกอบด้วย สาขาวิชาทั้งหมด จำนวน 15 สาขาวิชา ดังนี้ การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม การจัดการบริการสังคม จิตวิทยา นิเทศศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น ภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ภูมิศาสตร์ และภูมิสารสนเทศศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ศาสนาและปรัชญา และสารสนเทศศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane, T. ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคาดเคลื่อน 5% ได้จำนวน 366 คน ทั้งนี้เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน (Yamane, T., 1967)

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยกำหนดให้สาขาวิชาทั้ง 15 สาขาเป็นชั้น (Stratum) และสุ่มตัวอย่างจากแต่ละสาขาตามสัดส่วนประชากรโดยใช้รายชื่อจากกองทะเบียนและประมวลผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับฉลากเพื่อคัดเลือกรายชื่อในชั้นแต่ละสาขาให้ครบตามจำนวนที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ชั้นปี สาขาวิชาที่กำลังศึกษา การประกอบอาชีพของผู้ประกอบการของครอบครัว มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

2. แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ พัฒนาจากแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ ธวัชรัตน์ คำยงค์ ซึ่งอิงแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 21 ข้อ (ธวัชรัตน์ คำยงค์, 2566)

3. แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ พัฒนาจากแบบสอบถามความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของ วรุฒม์ พิมพ์สอน ซึ่งอิงแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อ (วรุฒม์ พิมพ์สอน, 2565)

แบบสอบถามดังกล่าวได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้ 1) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คำนวณค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามเป็นรายข้อกับ วัตถุประสงค์ในการวัด (Index of Item - Objective Congruence: IOC) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า หรือเท่ากับ .50 ขึ้นไป โดยค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 1 2) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนการใช้จริง (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 30 คน โดยหาความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha's coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และแบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88, 0.90, 0.89 และ .97 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัสโครงการวิจัย HU 140/2568 หมายเลขใบรับรองที่ IRB2-024/2569 เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2569 และทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลถึงคณบดีเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการตอบแบบสอบถามออนไลน์ ผ่านระบบ Google Forms

2. ภายหลังได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยส่งลิงก์แบบสอบถาม Google Forms ให้ผู้ช่วยวิจัยส่งต่อถึงผู้เข้าร่วมวิจัย โดยยึดหลักสำคัญของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เป็นแนวทางปฏิบัติ การเข้าร่วมวิจัยเป็นไปด้วยความสมัครใจ มีเอกสารคำชี้แจงสิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัยแนบในแบบสอบถาม ครอบคลุมสิทธิในการปฏิเสธหรือถอนตัวได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ข้อมูลทั้งหมดถูกเก็บรักษาเป็นความลับและนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 400 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาในข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
 2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 3. การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์
 4. การทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้น ด้วยการวิเคราะห์ตัวแปรทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
 โดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และใช้เทคนิควิธีการแบบนำเข้า (Enter) โดยมีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงเส้นพหุ (Multicollinearity)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องปัจจัยด้านเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่มีต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 21 - 22 ปี จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 และกำลังศึกษาอยู่ในระดับ ชั้นปี 3 จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.75 ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แสดงผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของตัวแปรเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

ตัวแปร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ	4.09	.53	มาก
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	3.94	.75	มาก
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	3.75	.87	มาก
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	3.82	.99	มาก
รวม	3.90	.79	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ พบว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัว มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.90

โดยตัวแปรเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.09 รองลงมา คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีค่าเฉลี่ย 3.94 ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ มีค่าเฉลี่ย 3.82 และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.75 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ระหว่างเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

ตัวแปร	เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ	-			
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.55***	-		
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	.52***	.59***	-	
ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	.54***	.61***	.71***	-

***p < .001

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์ทิศทางบวก โดย เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และขนาดของความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.54 (ขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และขนาดของความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.61 (ขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และขนาดของความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.71 (ขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง)

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการมากที่สุด รองลงมา คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการน้อยที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ (Enter)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ (Enter)

ตัวแปร	Unstandardized		Standardized	T	P	Collinearity	
	Coefficient		Coefficient			Statistics	
	B	S.E.	β			VIF	Tolerance
ค่าคงที่	-.726	.255		-2.850	.005**		
เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ	.286	.076	.152	3.740	< .001***	1.570	.638
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.325	.057	.244	5.680	< .001***	1.730	.577
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	.561	.048	.490	11.660	< .001***	1.670	.599
R = .762 R ² = .581 adj. R ² = .578							
F = 183 P < .001***							

p < .01, *p < .001

ตารางที่ 3 จากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นไม่พบปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นพหุ (Multicollinearity) พิจารณาจาก ค่า VIF น้อยกว่า 10 และค่า Tolerance มากกว่า .10 ซึ่งพบว่า ปัจจัยทุกตัวมีค่า VIF ตั้งแต่ 1.730 - 1.570 และมีค่า Tolerance ตั้งแต่ .638 - .599 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกค่า จึงสามารถวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นถัดไป

ผลการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณทำนายปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ พบว่า เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีอิทธิพลทางบวกต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (F = 183, p < .001) เนื่องจาก ค่า B และ β เป็นบวกทั้งหมด โดยทั้ง 3 ปัจจัยสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ร้อยละ 57.8

เมื่อพิจารณาน้ำหนักอิทธิพล พบว่า ปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (β = .490) มีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมา คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (β = .244) และเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (β = .152) ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักอิทธิพลจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการสูงกว่าปัจจัยด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการถึง 3.22 เท่า สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y' = -.726 + .286 (\text{เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ}) + .325 (\text{การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง}) + .561 (\text{การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม})$$

เขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Zy' = .152 (\text{เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ}) + .244 (\text{การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง}) + .490 (\text{การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม})$$

ผลวิจัยชี้ว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด สะท้อนว่าความมั่นใจในต้นทุนทางความรู้ของนิสิตกลุ่มนี้ เช่น ทักษะภาษา ความเข้าใจสังคมวัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ คือ แรงผลักดันสำคัญที่เปลี่ยนนิสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์สู่การเป็นผู้ประกอบการได้ มากกว่าเพียงเจตคติส่วนตัว

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยด้านเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่มีต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สามารถอภิปรายผลตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ อยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่านิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีแนวโน้มเชิงบวกต่อการประกอบอาชีพผู้ประกอบการโดยรวม ทั้งในด้านความคิด เจตคติ และความพร้อมเชิงพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Ajzen, I. ที่อธิบายว่าความตั้งใจเชิงพฤติกรรมเกิดจากอิทธิพลร่วมของปัจจัยด้านจิตวิทยาและอิทธิพลทางสังคม (Ajzen, I., 1991) ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ Zhou, X. ที่ศึกษาในนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคที่ประเทศจีน และ Milohnić, I. & Licul, I. ในประเทศโครเอเชีย ซึ่งต่างยืนยันว่าปัจจัยทั้ง 3 ตามกรอบ TPB เป็นตัวกำหนดสำคัญในการหล่อหลอมความปรารถนาและความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Zhou, X., 2024); (Milohnić, I. & Licul, I., 2025)

เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปร พบว่า เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่า นิสิตมีเจตคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการ เห็นถึงโอกาสและคุณค่าของการประกอบธุรกิจด้วยตนเอง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากบริบททางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ตลอดจนการสนับสนุนของสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงอิทธิพลของระบบเศรษฐกิจยุคสื่อสังคมออนไลน์ ที่เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้าถึงข้อมูลและรูปแบบการทำธุรกิจได้ง่ายขึ้น รองลงมา คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง สะท้อนอิทธิพลจากบุคคลรอบข้าง เช่น ครอบครัว เพื่อน สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ตามมาด้วยความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ในขณะที่การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าตัวแปรอื่น สะท้อนให้เห็นว่านิสิตบางคนอาจขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ สาเหตุสำคัญอาจมาจากบริบทเฉพาะของหลักสูตรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่มักมุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ ความเข้าใจในภาษาและสังคมศาสตร์ แต่ยังขาดการฝึกทักษะธุรกิจในเชิงปฏิบัติการทำให้นิสิตแม้จะมีเจตคติที่ดีต่อการทำธุรกิจ แต่ยังไม่พร้อมหรือขาดความมั่นใจในการลงมือทำจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) ของ Bandura, A. ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพียงพอที่จะเชื่อว่าตนเองสามารถทำพฤติกรรมเหล่านั้นให้ประสบความสำเร็จได้ และจะอดทนต่ออุปสรรคมากกว่าบุคคลที่ขาดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Bandura, A., 1997)

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน นอกจากนี้

ผลการศึกษายังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Linh, L. T. H. ที่ศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศเวียดนาม ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีความเชื่อมโยงอย่างมากกับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ (Linh, L. T. H., 2022) ทั้งนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ญฐา จารุวรรณเดช และทิพวรรณ ปิ่นวนิชย์กุล ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ของนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาผู้ประกอบการ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อพฤติกรรม บรรทัดฐานทางสังคม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (ญฐา จารุวรรณเดช0 และทิพวรรณ ปิ่นวนิชย์กุล, 2565)

เมื่อพิจารณาเชิงลึก พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการในระดับสูงที่สุด สะท้อนว่าความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและการรับรู้ว่าจะสามารถจัดการทรัพยากรหรืออุปสรรคได้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ความตั้งใจมีความชัดเจนและเป็นไปได้ ในเชิงปฏิบัติ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิภาภรณ์ อินทยศ และรัตนะ บัวสนธ์ ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลสูงที่สุดต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร (วิภาภรณ์ อินทยศ และรัตนะ บัวสนธ์, 2567)

รองลงมา คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับสูง สะท้อนบทบาทของบรรทัดฐานทางสังคมและแรงสนับสนุนจากบุคคลรอบข้างในการกำหนดการตัดสินใจของนิสิต โดยเฉพาะในบริบทสังคมไทย ที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งสามารถเสริมแรงต่อความตั้งใจได้อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชาดา พิมสอน และนันทิมา นาคาพงศ์ อัศวรักษ์ ที่พบว่า กลุ่มอ้างอิงที่สำคัญมักประกอบด้วย ครอบครัว เพื่อน ญาติพี่น้อง และสื่อสังคมออนไลน์ มีอิทธิพลต่อการเริ่มต้นในการเป็นผู้ประกอบการ และการได้เห็นความสำเร็จของบุคคลต่าง ๆ ที่เป็นผู้ประกอบการ ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการเป็นผู้ประกอบการ (วิชาดา พิมสอน และนันทิมา นาคาพงศ์ อัศวรักษ์, 2567)

ขณะที่เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ สะท้อนว่าการรับรู้คุณค่าและประโยชน์ของการเป็นผู้ประกอบการในเชิงบวกช่วยเสริมแรงจิตใจภายใน และเอื้อต่อการกำหนดเป้าหมายอาชีพในระยะยาว (ธีรภัทร ชื่นเรณู และเกษราภรณ์ สุดตาพงศ์, 2568) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชจรี ภัคดีจ่อหอ ที่กล่าวว่า นิสิตที่มีเจตคติที่ดีในการเป็นผู้ประกอบการย่อมทำให้มีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการสูง โดยเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ โดยการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่เจตคติที่ดีต่ออาชีพจนเกิดเป็นความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ (นุชจรี ภัคดีจ่อหอ, 2566)

โดยสรุป เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของทั้งสามตัวแปร สะท้อนให้เห็นว่า แม้ว่าการมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการและการได้รับแรงสนับสนุนจากสังคมจะมีบทบาทสำคัญต่อการความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ แต่ปัจจัยที่โดดเด่นที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม สะท้อนให้เห็นว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นตัวกำหนดสำคัญต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการมากกว่าปัจจัยด้านเจตคติและอิทธิพลทางสังคม

3. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการได้ร้อยละ 57.8 สะท้อนให้เห็นว่าแบบจำลองตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (TPB) มีความเหมาะสมในการอธิบายความตั้งใจ

เป็นผู้ประกอบการของนิสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมา คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชาดา พิมสอน และนันทิมา นาคาพงศ์ อัครวัชร ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า แบบจำลองตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนสามารถอธิบายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการได้ และปัจจัยทั้ง 3 มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเรียงลำดับได้เช่นเดียวกัน (วิชาดา พิมสอน และนันทิมา นาคาพงศ์ อัครวัชร, 2567) และงานวิจัยของ นิรันดร์ ทัพไชย ที่ศึกษา ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบว่า เจตคติที่มีต่อการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อความตั้งใจในการผู้ประกอบการ (นิรันดร์ ทัพไชย, 2565) นอกจากนี้ ข้อค้นพบดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการศึกษาในต่างประเทศของ Milohnić, I. & Licul, I., ในประเทศโครเอเชีย ที่ใช้แบบจำลอง TPB วิเคราะห์การถดถอยพหุตัวแปร ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด เหนือกว่าเจตคติและบรรทัดฐานทางสังคม (Milohnić, I. & Licul, I., 2025) ยิ่งตอกย้ำว่าความเชื่อมั่นในศักยภาพและการรับรู้ว่าจะสามารถจัดการอุปสรรคได้ คือ กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

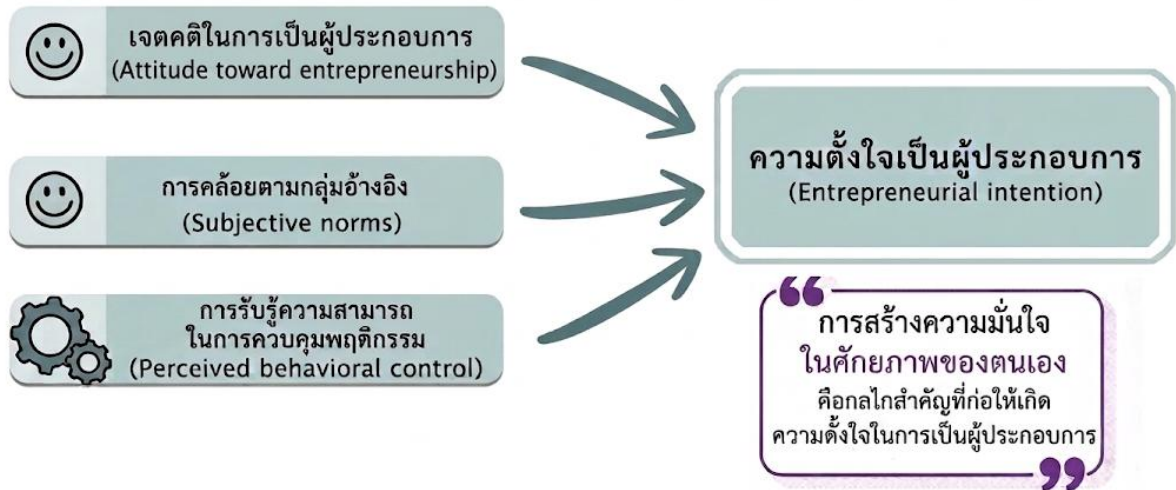
องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยึดกรอบแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (TPB) มาประยุกต์ใช้และค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่แตกต่างไปจากงานวิจัยทั่วไป กล่าวคือ เป็นการพิสูจน์เชิงประจักษ์ว่าแบบจำลอง TPB สามารถนำมาใช้อธิบายและทำนายกลุ่มเป้าหมายเฉพาะอย่าง “นิสิตสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์” ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานทางธุรกิจโดยตรงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทของการเตรียมความพร้อมสู่พื้นที่เศรษฐกิจใหม่

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านิสิตกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีเจตคติที่ดี โดยมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่ทำหน้าที่เป็นแรงสนับสนุนจากสังคมรอบข้างที่ช่วยลดความกังวลในการเริ่มต้นธุรกิจ ร่วมกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งคือ การสร้างเสริมความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยนี้ คือ การค้นพบว่า ปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเป็น “กลไกสำคัญที่สุด” สำหรับกลุ่มนิสิตที่ไม่มีพื้นฐานธุรกิจโดยตรง อันสะท้อนให้เห็นว่าการปลูกฝังแนวคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการสร้างความมั่นใจในศักยภาพของตนเองมีอิทธิพลสูงสุดในการเปลี่ยนความชอบให้กลายเป็นความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

จากข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรหรือออกแบบกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อสร้างนิสิตสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้สามารถเป็นผู้ประกอบการในยุคใหม่ได้ต่อไป ดังที่แสดงให้เห็นถึงกลไกความเชื่อมโยงของตัวแปรในภาพ

ปัจจัยด้านเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม
 ที่มีต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตระดับปริญญาตรี
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาพที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่มีต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นิสิต จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรทั้งหมดอยู่ในระดับมาก โดยเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และตัวแปรทั้งสามมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์สูงที่สุด สะท้อนถึงบทบาทสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองต่อการกำหนดความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ทั้งสามตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการได้ร้อยละ 57.8 โดยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด สะท้อนความเหมาะสมของกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (TPB) ในการอธิบายพฤติกรรมเชิงผู้ประกอบการของนิสิตในบริบทที่ไม่ได้มุ่งเน้นด้านธุรกิจโดยตรง จากผลการวิจัยนำมาสู่ข้อเสนอแนะเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ การพัฒนาระบบสนับสนุนผู้ประกอบการในระดับสถาบัน เช่น ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ เครือข่ายพี่เลี้ยง และแหล่งทุนเริ่มต้น รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้ประกอบการอย่างยั่งยืน 2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ คือ คณะและมหาวิทยาลัยควรสร้างเครือข่ายพี่เลี้ยงศิษย์เก่า (Alumni Mentor Program) ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจมาเป็นต้นแบบ เพื่อให้เห็นภาพการนำทักษะสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ไปใช้จริง ซึ่งจะช่วยเสริมทั้งบรรทัดฐานทางสังคมและสร้างความเชื่อมั่นในตนเองไปพร้อมกัน

นอกจากนี้ ควรบูรณาการการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง เช่น การเรียนรู้แบบโครงงาน การจำลองธุรกิจ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างทักษะและความมั่นใจของนิสิต รวมทั้งพัฒนากลไกสนับสนุนจากกลุ่มอ้างอิง เช่น ชมรมผู้ประกอบการและเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างทักษะและความมั่นใจของนิสิต และ 3) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรเพิ่มตัวแปรเชิงจิตวิทยาอื่น เช่น ทักษะจิตวิทยาและความคิดสร้างสรรค์ และพิจารณาใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานเพื่อให้เข้าใจบริบทเชิงลึกของการก่อรูปความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2566). แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 - 2570 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566 - 2570. เรียกใช้เมื่อ 10 ธันวาคม 2568 จาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/news-and-announce-all/pr/Announcement-news/8464-2570-2566-2570.html>
- ณฐา จารุวรรณเดช0 และทิพวรรณ ปิ่นวนิชย์กุล. (2565). ปัจจัยพยากรณ์ความตั้งใจเชิงพฤติกรรมและอิทธิพลต่อการตัดสินใจเป็นผู้ประกอบการของผู้ที่ศึกษาด้านผู้ประกอบการในประเทศไทย. *RMUTT Global Business and Economics Review*, 17(1), 80-95.
- ธวัชรรัตน์ คำยันท. (2566). การศึกษาความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนิสิต-นักศึกษาเภสัชศาสตร์ ในประเทศไทย. ใน สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต สาขาการจัดการธุรกิจ. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธีรภัทร ชื่นเรณู และเกษราภรณ์ สุดตาพงศ์. (2568). แนวทางการสร้างแรงจูงใจการเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มช่วงวัยเจนเนอเรชันแซด. *วารสารนักบริหาร*, 45(1), 131-148.
- นรินทร์ ทัพไชย. (2565). ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 27(1), 111-142.
- นุชจรี ภักดีจ่อหอ. (2566). อิทธิพลของทัศนคติ และสมรรถนะที่มีต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 15(2), 59-75.
- วรุตม์ พิมพ์สอน. (2565). ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการธุรกิจด้านกีฬาของนักศึกษาปัจจุบัน และ/หรือ ศิษย์เก่าที่ศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ใน สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต สาขาการจัดการธุรกิจ. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิชาดา พิมพ์สอน และนันทิมา นาคาพงศ์ อัศวรักษ์. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(11), 942-956.
- วิภาภรณ์ อินทุยศ และรัตนะ บัวสนธิ์. (2567). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร. *Journal of Modern Learning Development*, 9(6), 30-50.
- สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2568). รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาส 4/2567. เรียกใช้เมื่อ 9 ตุลาคม 2568 จาก https://www.nesdc.go.th/wordpress/wp-content/uploads/2025/07/article_20250320094741.pdf

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). รายงานวิจัย การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education). กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2567). สรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร (เดือนกรกฎาคม 2567). เรียกใช้เมื่อ 9 ตุลาคม 2568 จาก https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2024/20240826134805_34923.pdf
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational behavior and human decision processes*, 50(2), 179-211.
- Bandura, A. (1997). Self-efficacy: Toward a Unifying. *Theory of Behavioral Change, sychologicalReview*, 84(2), 191-215.
- Linh, L. T. H. (2022). The factors influence entrepreneurial intention: a case study on undergraduate students at a private university in Vietnam. *International Journal of Entrepreneurship*, 26(2), 1-14.
- Milohnić, I. & Licul, I. (2025). The factors influencing students' entrepreneurial intentions: An analysis using the theory of planned behavior. *Ekonomski Horizonti*, 27(1), 79-95.
- Yamane, T. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis*. (2nd ed.). New York: Harper and Row.
- Zhou, X. (2024). Factors Impacting Entrepreneurial Intentions and Entrepreneurial Behavior of Graduated College Students from Chengdu Polytechnic. *International Journal of Sociologies and Anthropologies Science Reviews*, 4(3), 633-650.